

GYORSELEMZÉS AZ INFLÁCIÓ ALAKULÁSÁRÓL

2024
SZEPTEMBER

A jegybanktörvény (a Magyar Nemzeti Bankról szóló, 2013. évi CXXXIX. tv.) 3.§ (1) az árstabilitás elérését és fenntartását jelöli meg a Magyar Nemzeti Bank elsődleges céljaként. Az inflációs folyamatok értékelése alapvető jelentőséggel bír a monetáris politikai döntéshozatalban. A MNB kiemelt feladatként kezeli a közvélemény folyamatos tájékoztatását és ezzel döntései átláthatóságának és kiszámíthatóságának javítását. Ezen elvvel összhangban az inflációs folyamatok értékeléséről és a középtávú inflációs hatások mértékéről havi rendszerességgel nyilvános elemzést készít.

Az elemzés a Közgazdasági előrejelzés és elemzés igazgatóságon készült, amit Baksay Gergely, a Közgazdasági és költségvetési elemzésekért és statisztikáért felelős ügyvezető igazgató hagyott jóvá.

További kérdésekkel kérjük, forduljon Rippel Gézához (email: rippelg@mnb.hu).

A nyilvános elemzések, valamint a hozzákapcsolódó statisztikai adatbázisok elérhetőek az MNB honlapján:

<https://www.mnb.hu/kiadvanyok/elemezsek-tanulmanyok-statisztikak/gyorselemzesek/gyorselemzes-az-inflacio-alakulasarol>

A 2024. SZEPTEMBER HAVI INFLÁCIÓS ADAT ÉRTÉKELÉSE

2024 szeptemberében a fogyasztói árak éves összevetésben 3,0 százalékkal emelkedtek. Legutoljára 2021 januárjában volt az infláció a 3 százalékos jegybanki célon vagy az alatt. Az éves inflációs ráta 0,4 százalékponttal lett alacsonyabb az augusztuséhoz képest. A maginfláció és az indirekt adóktól szűrt maginfláció 0,2 százalékponttal emelkedett az előző hónaphoz képest, így mindkét mutató 4,8 százalékon alakult (1. ábra és 2. ábra). Havi bázison a teljes fogyasztói kosár ára 0,1 százalékkal csökkent, míg a maginflációs kosár ára nem változott. Az infláció a szeptemberi Inflációs jelentés előrejelzési sávjának közepén alakult.

Az éves bázisú fogyasztóiár-index csökkenését az üzemanyagok lassuló árdinamikája magyarázza, ami részben bázishatásból, részben pedig az üzemanyagok árának szeptemberi csökkenéséből fakadt. Az éves bázisú maginfláció emelkedését a feldolgozott élelmiszerek magasabb árdinamikája okozta. A tartósabb inflációs tendenciákat megragadó, éves bázison számított mutatóink csökkentek. A ritkán változó árú termékek inflációja 5,4 százalékon, a feldolgozott élelmiszerek nélkül számított maginfláció pedig 5,5 százalékon alakult (3. ábra).

Rövidebb bázisú (évesített 3hó/3hó) összevetésben a maginfláció és az infláció is enyhén csökkent (4. ábra). Az előző hónaphoz viszonyított áremelkedés mértéke az infláció és a maginfláció esetében is alacsonyabban alakult a historikus átlagnál. Az üzemanyagok és szabályozott árak nélkül számított kosár ára az előző hónaphoz képest 0,1 százalékkal emelkedett (5. ábra). Az alapfolyamatokat jobban tükröző, feldolgozott élelmiszerek nélkül számított havi bázisú maginfláció -0,3 százalék volt (6. ábra). A szeptemberi átárzások mértéke az iparcikkek és a piaci szolgáltatások esetében a historikus átlag alatt, míg az élelmiszerek esetében a historikus átlagnál magasabban alakult.

Az alábbiakban az inflációs főcsoportok árváltozásait elemezzük röviden:

Az *iparcikkek* éves inflációja 1,6 százalékra csökkent. Havi alapon a termékcsoport ára 0,7 százalékkal mérséklődött (7. ábra). A tartós iparcikkek ára 0,1 százalékkal emelkedett, míg a nem tartós iparcikkeké 1,1 százalékkal csökkent. Utóbbit elsősorban a külföldi üdülés és a légitölekedés szeptemberi hónapra általánosan jellemző szezonális árcsökkenése magyarázza (a külföldi üdülések, a légitölekedés és az iparcikkek árának alakulását jellemzően azonos tényezők határozzák meg, ezért az MNB besorolása szerint ugyanabba a termékcsoportba tartoznak).

A *piaci szolgáltatások* éves bázisú árindexe változatlanul 9,6 százalékon alakult. Havi összevetésben 0,1 százalékkal nőttek az árak (8. ábra). A havi átárzáshoz a lakbérek és az étkezéshez kötődő szolgáltatások árának emelkedése járult hozzá legnagyobb mértékben, melyet a belföldi üdülési szolgáltatások nyári szezon végével összefüggő árcsökkenése részben ellensúlyozott.

Az MNB besorolása szerinti *élelmiszerek* inflációja 2,3 százalékra emelkedett, a termékkörön belül a feldolgozatlan élelmiszerek ára 3,2, a feldolgozott élelmiszereké 2,0 százalékkal emelkedett éves összevetésben (9. ábra). A KSH adatközlése szerint 3,7 százalékkal növekedtek az élelmiszerárak, amelybe beletartoznak az éttermi étkezések 7,6 százalékkal emelkedő árai is. Augusztushoz képest a feldolgozatlan élelmiszerek 1,1 százalékkal drágultak elsősorban a friss zöldségek és gyümölcsök áremelkedése következtében. A feldolgozott élelmiszerek ára havi alapon 1,2 százalékkal nőtt, amit elsősorban a tej és a tejtermékek drágulása magyarázott (10. ábra).

Az *üzemanyagok* ára havi összevetésben 3,7 százalékkal mérséklődött a világpiaci olajárak csökkenése következtében. Éves alapon a bázishatásoknak is köszönhetően 9,5 százalékkal mérséklődtek az árak.

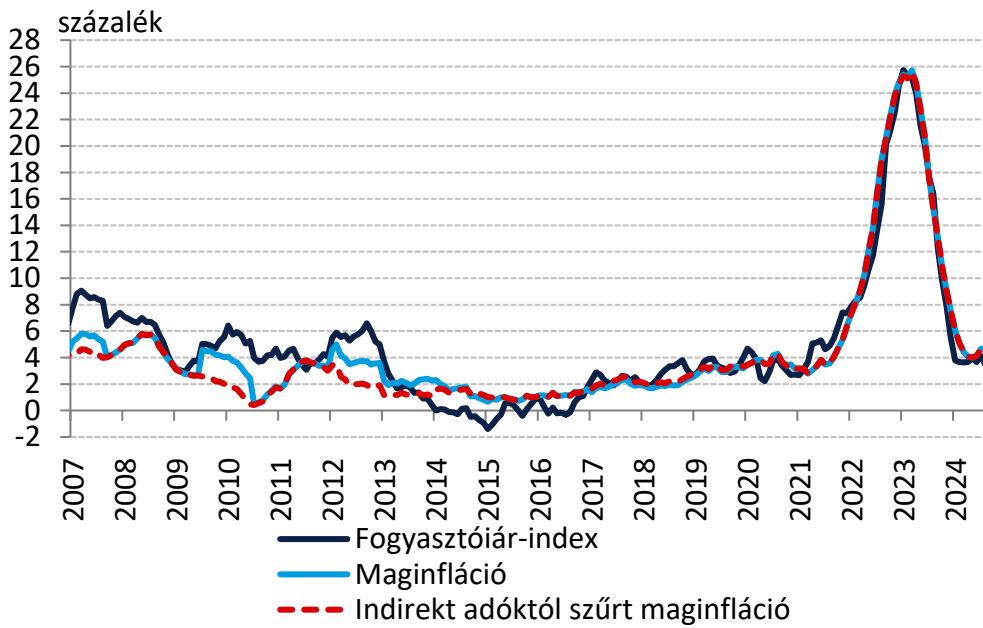
A *szabályozott árú termékek és szolgáltatások* árai augusztushoz képest 0,4 százalékkal emelkedtek.

A *lakossági inflációs várakozások* tavaly év eleje óta csökkenő trendet követnek a historikusnál nagyobb változékonyság mellett (11. ábra). A *szolgáltatásokra és a kiskereskedelmi értékesítési árakra vonatkozó vállalati árvárakozások* mérséklődtek, továbbra is érdemben a 2022-es értékek alatt alakul mindkét mutató (12. ábra).

Készítette: Rippel Géza

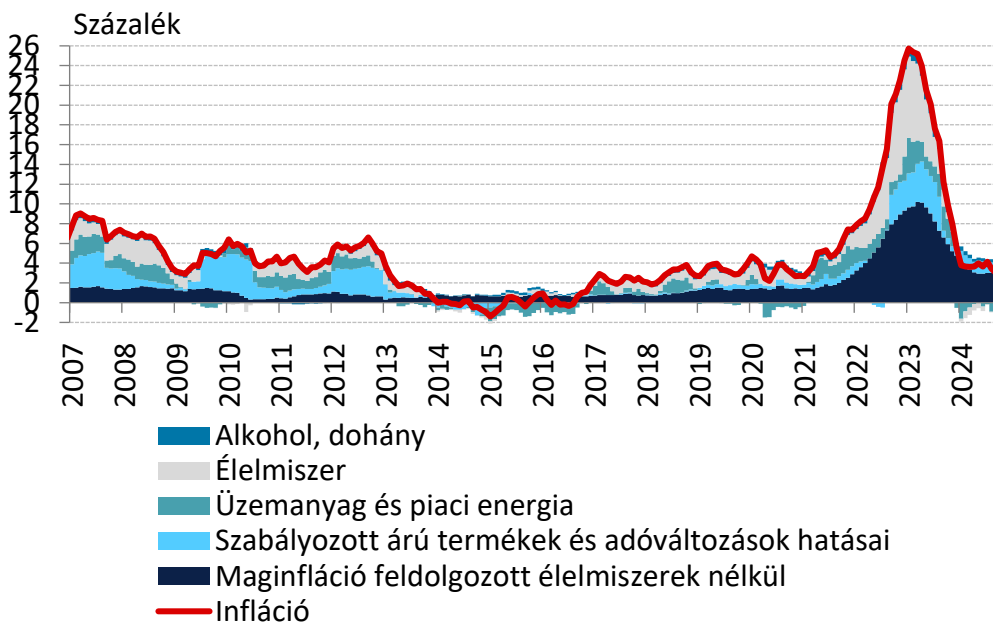
Budapest, 2024. október 10.

1. ábra: A fogyasztóiár-index, a maginfláció és az adószűrt maginfláció éves változás

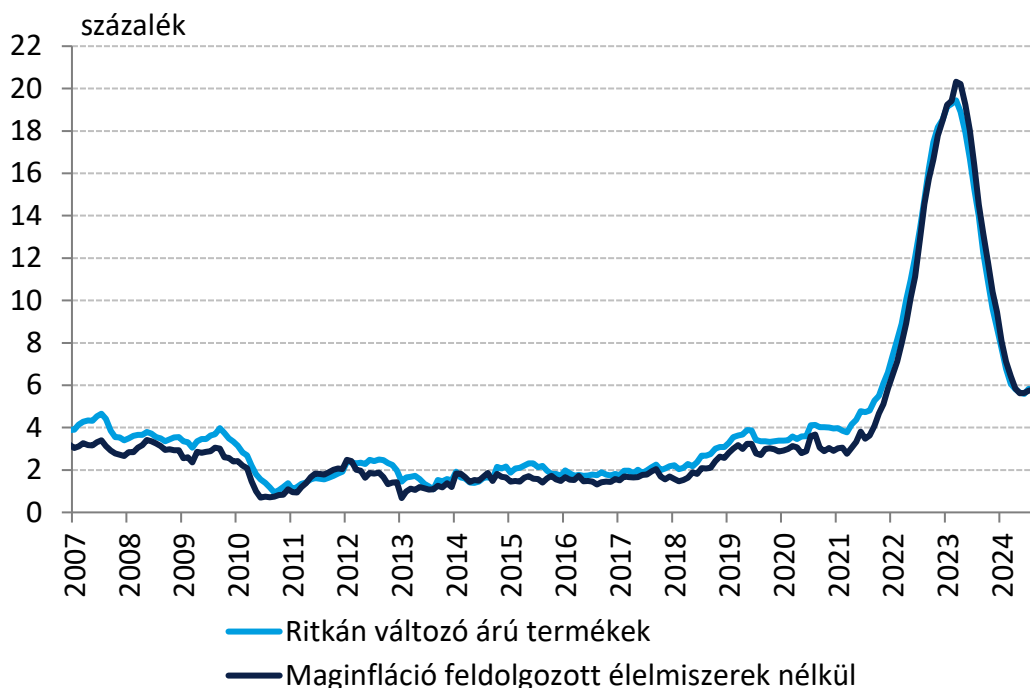

Megjegyzés: Szezonálisan nem igazított maginfláció.

2. ábra: Az infláció felbontása éves változás

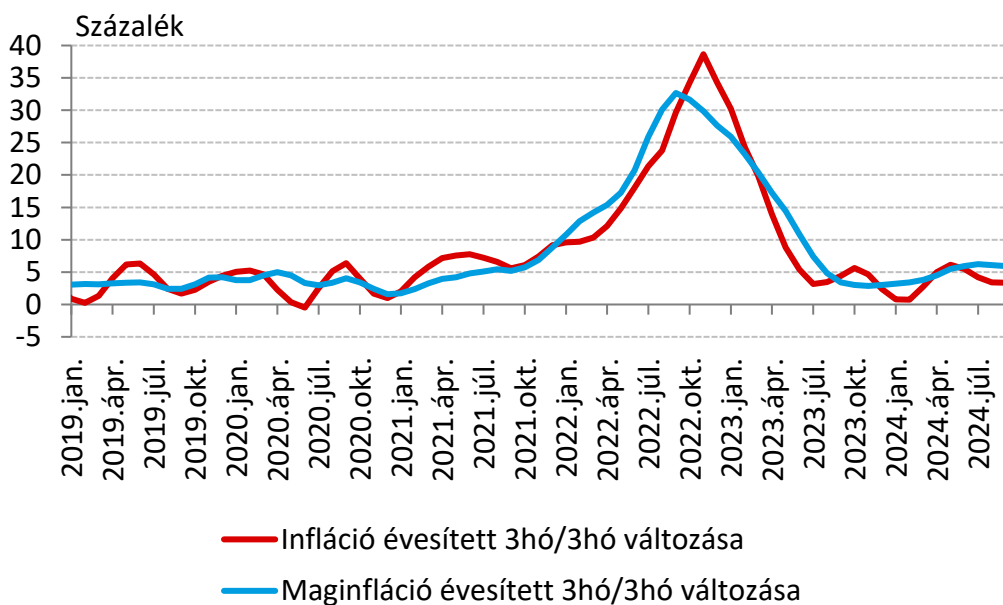

3. ábra: Az inflációs alapfolyamatokat megragadó mutatók
indirekt adóktól szűrt éves változás

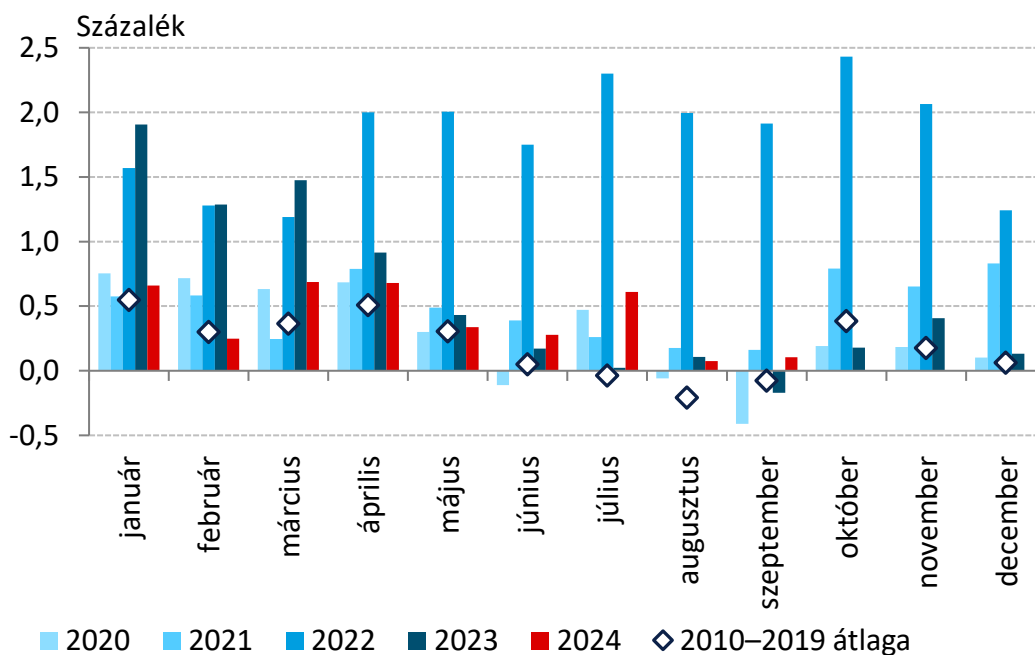

Megjegyzés: A ritkán változó árú termékek inflációja azon fogyasztóiár-index tételekből áll össze, amelyek elemi árainak legfeljebb 15 százaléka változik havonta, átlagosan. MNB-számítás a KSH adatai alapján. A feldolgozott élelmiszerek nélküli maginfláció változatlan tartalom mellett a korábbi keresletérzékeny inflációnak felel meg. Az új elnevezést az indokolja, hogy általánosan ható jelentős költségsokkok időszakában a korábbi elnevezés félreérthető lehet.

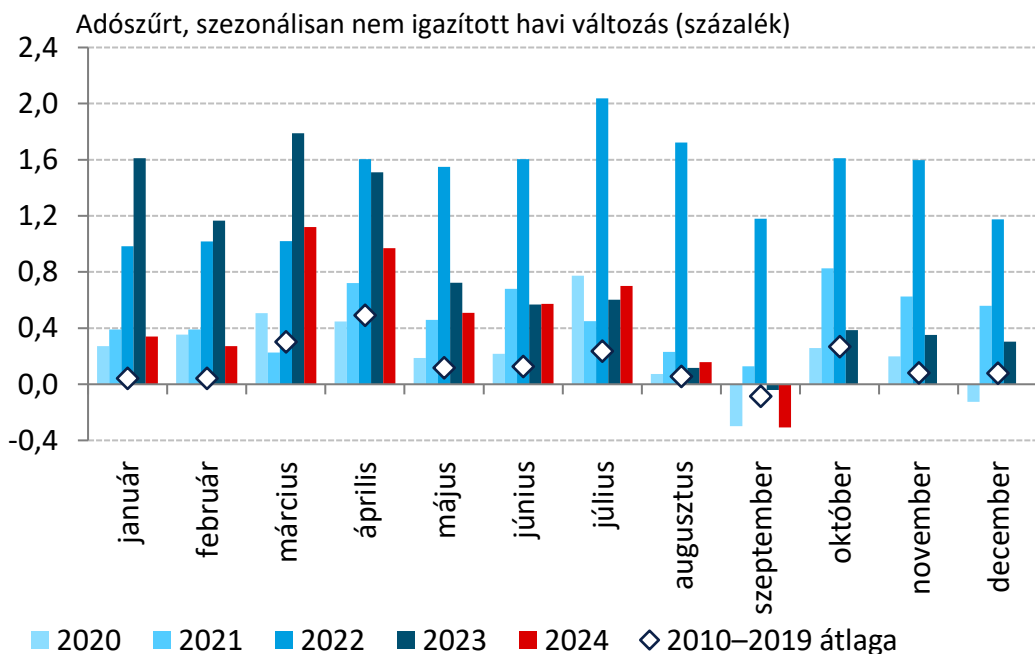
4. ábra: Az infláció és a maginfláció évesített 3 havi változása
szezonalisan igazított adatok alapján

5. ábra: A fogyasztói árak havi árváltozásának alakulása üzemanyagárak és szabályozott árak nélkül adószerűt, szezonálisan nem igazított egyhavi változás

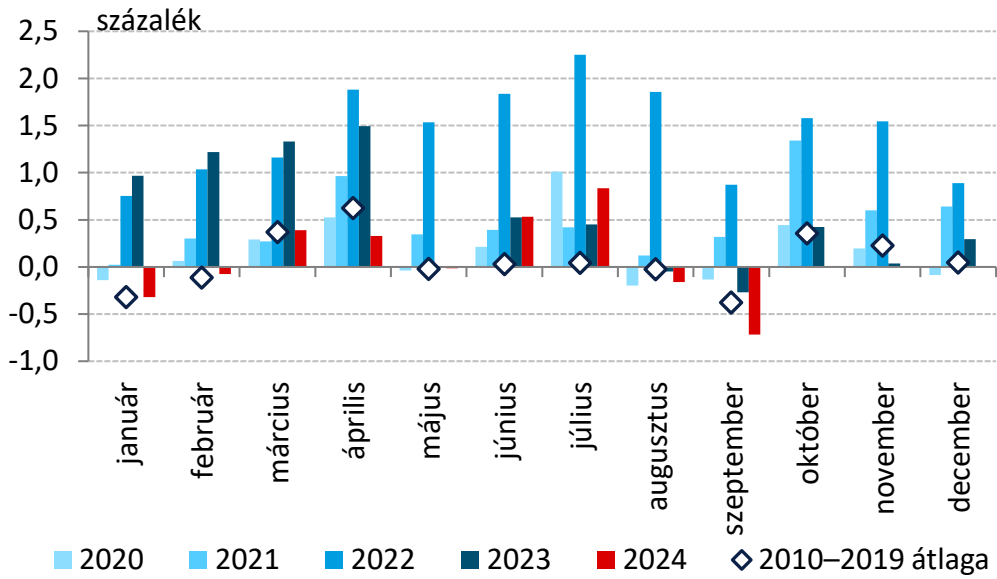

6. ábra: A feldolgozott élelmiszerek nélküli maginfláció havi árváltozásának alakulása adószerűt, szezonálisan nem igazított egyhavi változás

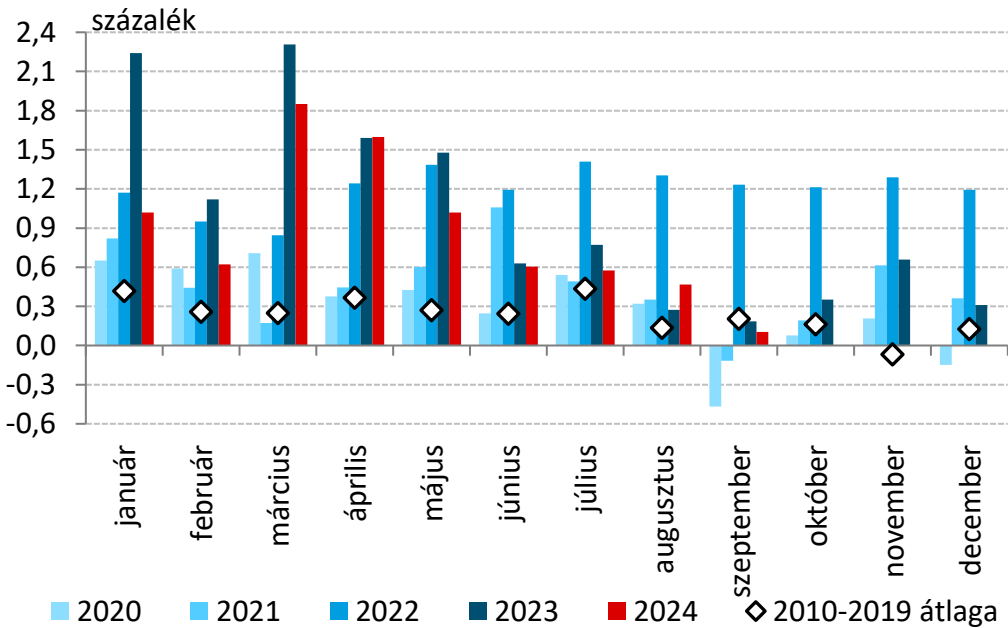
7. ábra: Az iparcikkek inflációja

szazonálisan nem igazított, adószűrt egyhavi változás

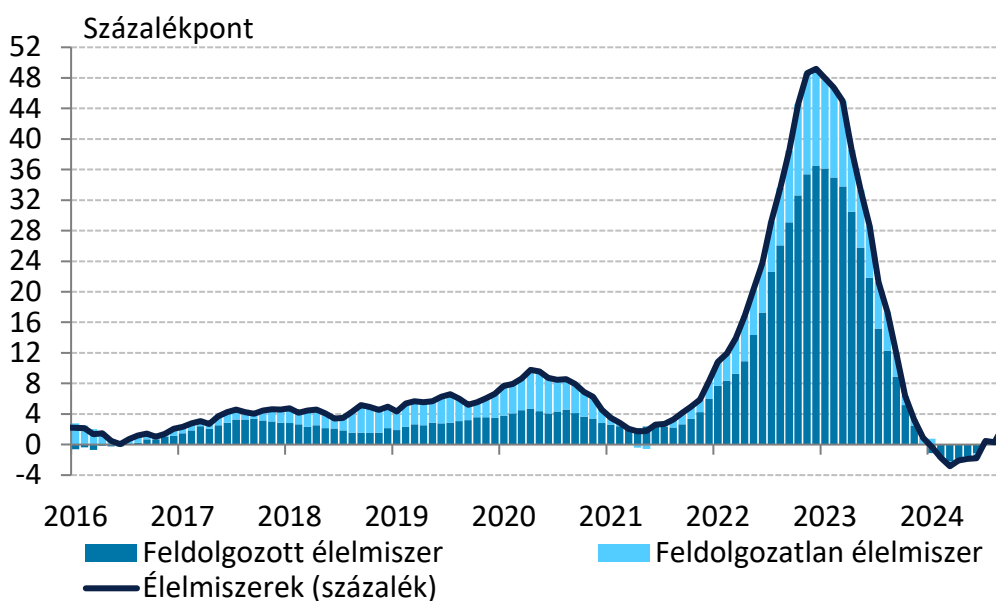

8. ábra: A piaci szolgáltatások inflációja

szazonálisan nem igazított, adószűrt egyhavi változás

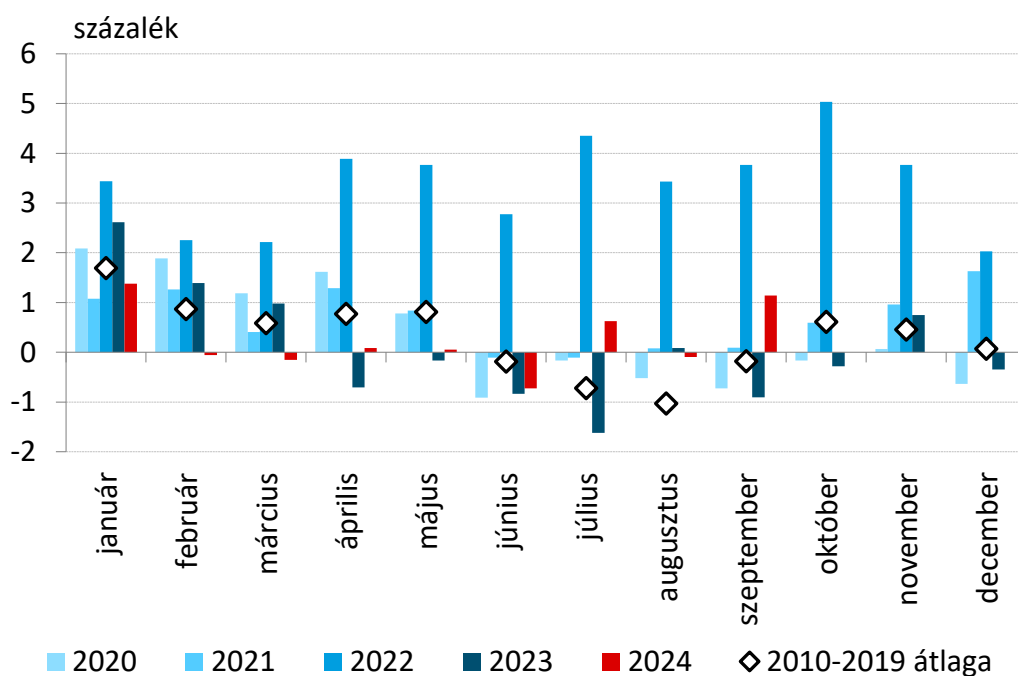

9. ábra: Az élelmiszerek inflációjának alakulása
szezónálisan nem igazított, adózúrt éves változás

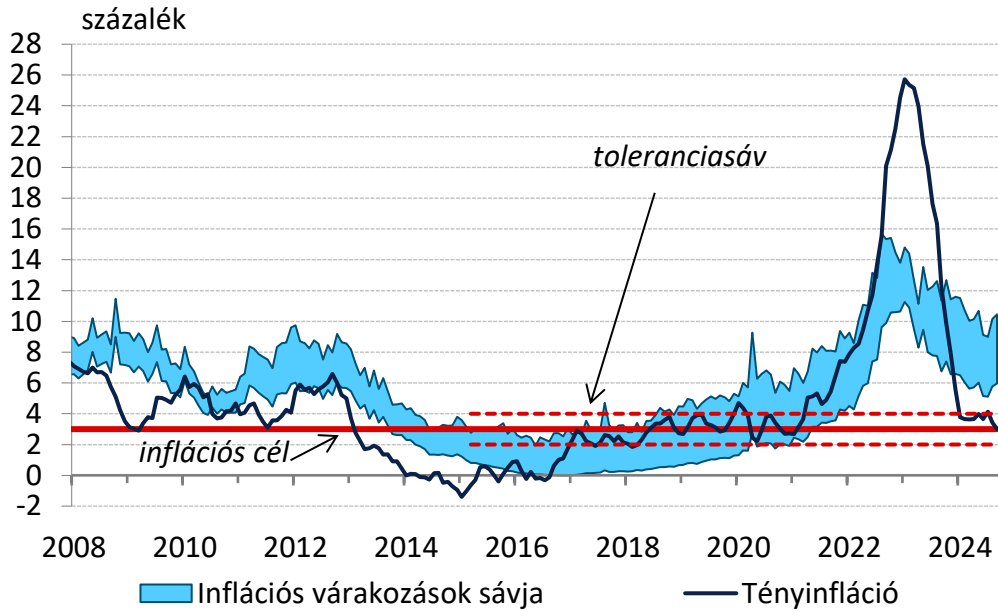
Megjegyzés: A KSH és az MNB által számított élelmiszer infláció eltérését módszertani különbségek magyarázzák. Az MNB az élelmiszerekhez kapcsolódó szolgáltatásokat a piaci szolgáltatások (éttermi étkezés, munkahelyi étkezés, büféárak) és a szabályozott árú termékek és szolgáltatások (iskolai étkezés, óvodai, bölcsődei étkezés) közé sorolja, egyes italokat pedig a nem tartós iparcikkek közé (kávé, tea, alkoholmentes italok).

10. ábra: Az élelmiszerek havi árváltozásának alakulása
szezónálisan nem igazított, adózúrt egyhavi változás

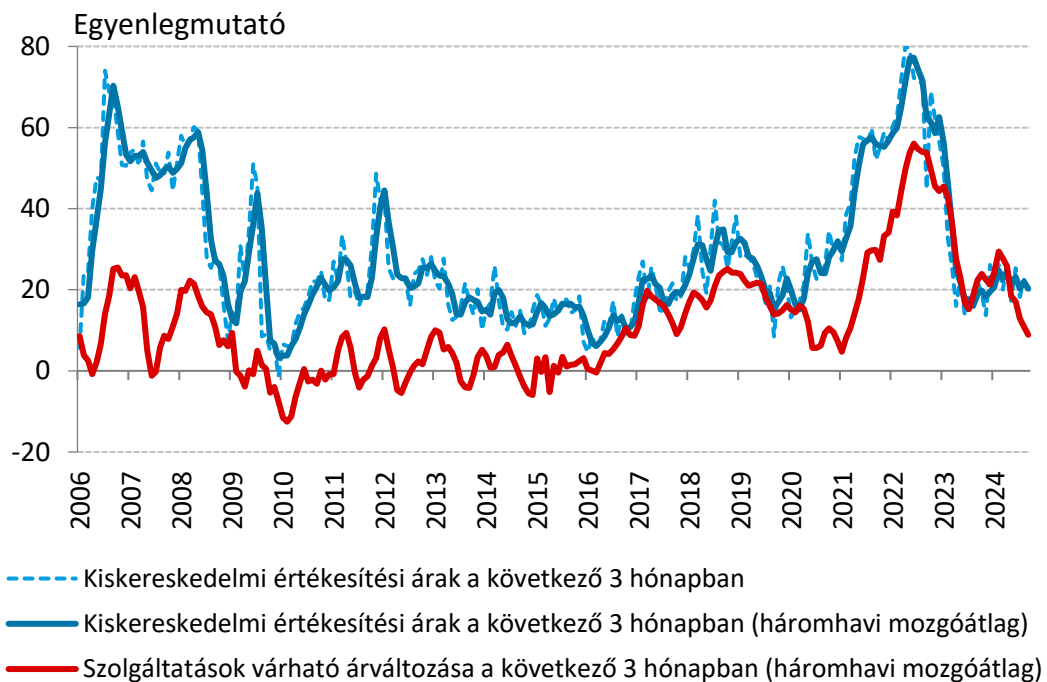
Megjegyzés: A KSH és az MNB által számított élelmiszer infláció eltérését módszertani különbségek magyarázzák. Az MNB az élelmiszerekhez kapcsolódó szolgáltatásokat a piaci szolgáltatások (éttermi étkezés, munkahelyi étkezés, büféárak) és a szabályozott árú termékek és szolgáltatások (iskolai étkezés, óvodai, bölcsődei étkezés) közé sorolja, egyes italokat pedig a nem tartós iparcikkek közé (kávé, tea, alkoholmentes italok).

11. ábra: Lakossági inflációs várakozások alakulása

Forrás: MNB-számítás Európai Bizottság adatai alapján, illetve KSH

12. ábra: A kiskereskedelmi értékesítési árakra és a szolgáltatások áraira vonatkozó várakozások alakulása Magyarországon

Forrás: Az Európai Bizottság adatai alapján MNB-számítás

1. táblázat: A fogyasztóiár-index éves változása, illetve az alapmutatók inflációs hozzájárulása

Fogyasztóiár-index, 2024. szeptember (KSH)					
3,0% (éves változás)					
MNB inflációs alapmutatók (MNB számítás)					
Ritkán változó árú termékek inflációjának hozzájárulása (százalékpont), súlya 41,1%	2,2	A feldolgozott élelmiszerek nélküli maginfláció hozzájárulása (százalékpont), súlya 52,3%	2,9	Adószűrt maginfláció hozzájárulása (százalékpont), súlya 65,1%	3,1
Egyéb tételek hozzájárulása (százalékpont), súlya 58,9%	0,8	Egyéb tételek hozzájárulása (százalékpont), súlya 47,7%	0,1	Egyéb tételek hozzájárulása (százalékpont), súlya 34,9%	-0,1

Forrás: KSH, illetve MNB-számítás

A részadatok összegei – a kerekítés miatt – eltérhetnek a hivatalos értéktől.